



Berilo Jugoslovanskega odbora iz Italije

# BOZZOVICCI

POŠILJA : IVAN UČENIKOV - KAIRO RUE MANSHAET EL MAHRANI ŠT. 5

Srednji vzhod

Št. 77

29. avgusta 1943.



## Kdor drugim jamo koplje...

Vsi se še dobro spominjamo fašistovskega generala Douheta, ki je pred izbruhom sedanje vojne, izpovedoval novi evangelij "totalne vojne". Njegovi članki v fašistovskem tisku, brošure in pamfleti o učinkih bombardiranja iz zraka so podžigali fašistovske množice za vojno in pretresali tudi ostalo svetovno javnost. Namenjeni so bili zlasti sosedom, v prvi vrsti Jugoslaviji. Temeljito študiranje Douhetovih nasvetov za podjarmljenje Evrope je bilo zapovedano v letalskih generalštabih tako v Berlinu kakor v Rimu. Njegove taktične in strateške recepte so s pridom preizkušali v Abesiniji in v Španiji. Novi nauki pa so zlasti navdušili oba evropska diktatorja, Hitlerja in Mussolinija.

Z največjimi finančnimi žrtvami so pričele rasti letalske tovarne po Nemčiji in Italiji. Letalske šole so sprejemale na deset tisoče mladih ljudi, kjer so jih učili in vadili vseh tistih "junaških dejanj", ki so jih Nemci s tako velikimi začetnimi uspehi uporabljali na Poljskem, na Francoskem in v Jugoslaviji. General Douhet je "iznašel" množestvene bombne napade na velika mesta iznenada in brez vsakršne vojne napovedi. Ta general je izmislil masovno pobijanje civilnega prebivalstva s strojniciami v nizkem letu in ta isti general je v svojih brošurah nujno priporočal pobijanje starčkov, žena in otrok, ki beže pred oklopnimi divizijami barbarskega sovražnika.

"Človek obrača, Bog obrne", pravi slovenski pregovor. Danes je nauk fašistovskega generala z vso krutostjo in maščevalnostjo pravice udaril nazaj po sami Italiji. Izmed vseh vojskujočih se držav nudi v tej vojni Italija najhvaležnejše polje za letalsko ustrahovanje po predpisih generala Douheta. Lahko bi celo rekli, da je Italija edino področje, nad katerim se v celoti dajo uveljaviti Douhetove teorije. Vse od Reggio Calabria pa do Brennerja se razteza ozemlje kot strnjeni idealni cilj za nasprotnika, ki je različno preskrbljen z letalstvom.

To pa iz dveh osnovnih razlogov:

1) Osredotočenje celotne laške industrije na strnjenem ozemlju. Italija ni sledila vzoru Anglije in Rusije, ki sta svojo industrijo porazdelili po vsej državi. Lahki so imeli važne gospodarske in zemlje-

pisne razloge, da so razmestili svoje industrijske naprave na razmeroma ozkem pasu. Mussolini in njegovi pajdaši so z vso gotovostjo računali, da Italija nikoli ne bo izpostavljena zračnim napadom zaveznikov in zato tudi niso ničesar storili, da bi industrijo razsejali na obširnejših področjih celotnega laškega ozemlja ter jo tako zavarovali pred uničenjem.

Večina industrijskim obratov je razmeščenih v osmih gornjeitalijanskih mestih. V tem pasu, ki poteka severno od črte Livorno-Bologna živi več ko polovica vsega laškega prebivalstva. Tu proizvajajo 80% električnega toka, od katerega je odvisno vse gospodarsko življenje Italije.

Zaradi industrijske koncentracije v osmih področjih je zavezniškemu letalstvu mogoče, da z razmeroma majhnimi napori izloči vsako posamezno središče na podoben način in z istimi uspehi, kakor se je to zgodilo v Hamburgu, Düsseldorfu in Dortmundu.

2) Vsa ta središča so razvrščena v naravnost idealnih zemljepisnih legah, ker dovoljujejo bombardiranja z dveh smeri. Iz letališč v Severni Afriki in Siciliji ter iz aerodromov na Angleškem. Zavezniški gospodarski strokovnjaki so ugotovili, da bi mogla Italija le z največjo težavo ostati v vojni največ še dva meseca, če bi zavezniško letalstvo izločilo le polovico laške industrijske zmogljivosti.

Glavna industrijska središča Italije so: milansko okrožje, ki obsega Gallarate, Sarrono in Sesto S. Giovanni. Na tem področju proizvajajo jeklo, kemične izdelke, stroje in njihove nadomestne dele, tanke in podobna oklopna vozila, električne lokomotive in pneumatiko.

Turinsko področje z južnim Piemontom in okoli Villafranca. Tu izdelujejo orožje, letala, tekstilne proizvode in lokomotive.

Genovsko okrožje, ki zajema tudi Savono, kjer so pomembne ladjedelnice, je središče težke industrije. Spezia ima ladjedelnice in tu so tudi tovarne za razstreliva in kemične proizvode (Montecatini). Industrijsko okrožje Bologna dobavlja razstreliva, tekstilje in stroje.

Beneško okrožje proizvaja tanke, kemične produkte, letala in motorje. Tržaško okrožje pa ima več prvovrstnih ladjedelnic z letalskimi tvornicami, rafinerije itd.

Kljub desetletnim "bitkam" vseh mogočih vrst za povečanje domače proizvodnje, ki jih je z nasiljem

in podkupovanjem vodil Mussolini, je Italija ostala najsiromašnejša država na surovinah za vojno proizvodnjo. Statistični podatki o tem te trditve najboljše potrjujejo. Kritje potreb v mirnem času z lastnimi surovinami je bilo v odstotkih tole: premog 3.3% bauxit (za izdelavo aluminija) 1.8%; fosfati 0%; nikelj 0%; kavčuk 0%; mangan 14.2%; železo in jeklo 37.2%; krom 0%; nitrati (za izdelavo razstreliv) 4.6%.

Z obeh strani zaprto Sredozemsko morje je naglalo Italijo v popolno gospodarsko odvisnost Nemčije za pokritje vseh ogromnih potreb na industrijskih surovinah. Ta laška zadrega pa nudi zaveznikemu letalstvu nove hvaležne cilje na severno italijanskem prometnem omrežju.

Na severu, kjer potekajo prometne žile v Francijo, Švico in Nemčijo, leži 50% celotnega laškega železniškega omrežja, ki meri 25.000 kilometrov. Glavnih križišč ni veliko, ali ima zato Milan mogoče največji razplet železniških prog na vsem svetu. Tudi Turin je važno železniško križišče. Obe mesti sprejemata ves srednjeevropski promet na veliki železniški žili Sv. Gothard, ki napaja vsa glavna italijanska središča. To je zelo dobro organiziran prometni sistem, ki je v celoti elektrificiran in ki je bil v največjo oporo Rommelu za časa afriških operacij. Ali razbitje samo nekaj mostov, vijaduktov in podobnih naprav, ki jih je nešteto, bi popolnoma izpodrezalo ves gospodarski tok v življenju Italije.

Severno italijansko elektrificirano železniško omrežje je Ahilova peta Italije. Od njega je odvisna

vsa industrija in tudi ves promet. Na svojih alpskih mejah proizvaja Italija ogromne količine električnega toka (beli premog). Že davno je Italija veliko število svojih parnih lokomotiv izročila Nemcem.

Devetdeset odstotkov vse industrije, večina poljedelstva in obrti jemlje obratno energijo iz ogromnih hidroelektričnih central. V gostem omrežju se razpletajo električne žice od največjega industrijskega podjetja, pa vse do najmanjše rokodelske delavnice. Nad 3000 transformatorskih postaj je v obratu. Od tega je okrog 20 glavnih razvodnic z napetostjo do 350.000 voltov. Kdor bi n.p.r. razdejal razvodnice v Galletti, v Terni, v Genovi, v Milanu, v Turinu itd., bi s tem uničil na tisoče industrijskih obratovališč naenkrat. Nekaj takih razvodnic so Lahi v resnici zgradili pod zemljo. Tudi nekaj električnih central so napravili pod zemljo, tako n.p.r. v bližini Sv. Lucije ob Soči. Večina teh naprav pa je zgrajenih na prostem in jih sedaj ni mogoče pogrezniti pod rušo in uspešno zavarovati pred zračnimi napadi.

Zavezniki bržkone še vedno niso bombardirali velikih baražnih naprav v Severni Italiji samo zato, ker bi to pomenilo popolno uničenje italijanskega gospodarstva, kar bi zavezniki okupacijski armadi povzročalo ogromne težkoče. Ali Italijo čaka prej ali slej ogromno iznenadenje. Voditelji bombnih operacij napovedujejo zelo hude stvari že v najbližji bodočnosti.

Tako se bo mogoče že v kratkem uveljavil nad Italijo resnični slovenski pregovor: "Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade!"

## LIPARI-OTOK SMRTI IN ŽIVLJENJA

Kratka vojna poročila so prejšnji teden javila, da je ameriški oddelek vojne mornarice zasedel otok Lipari. Vsakega Jugoslovana je to poročilo prenetilo s posebnim zadoščenjem. Lipari-mrtvi dom slovenskega naroda, ogromna ječa Primorcev, naj-sramotnejši dokument laškega barbarstva, živa priča najogabnejših zločinov, bo v srcih Slovencev in Jugoslovancev ostal proklet tudi še stoletja po končani vojni. Ko človek lista po politični zgodovini Italije, najde na vsaki strani popise nekkih napih-njenih laških "mučenikov" v Špilimbergu, v Trstu, na Dunaju itd. Nepristranski tujec, kateremu bi taka pokvečena zgodovina prišla pod roko, bi mislil, da so laški zgodovinarji pripadniki najbolj človekoljubnega in demokratičnega naroda na svetu. Strašno bi se ogoljufal, kajti - nobenega vzroka nimamo zagovarjati postopke pokojne Avstrije - če hočemo biti pravični, moramo priznati, da so bili ti postopki proti laškim "narodnim mučenikom" naravnost pretirano kavalirski v primeri s sadistično krvoločnostjo laških strahopetcev. To kar so z našim nesrečnim narodom uganjali vsi Lahi po vrsti, od skrajnega fašista pa vse do najbolj rdečega komunista, daleč presega ogabna hudodelstva srednjega veka. Vse tisto strahotno mučenje "čarovnic" za časa inkvizicije se je zgrnilo na ves slovenski narod.

Kolo usode se suče po neizpremenljivih zakonih pravice. Mlad slovenski izobraženec, ki je nekaj let v družbi s številnimi svojimi rojaki, pretrpel na otoku Lipari, mi je ob neki priliki dejal tole: "V

internaciji postaneš polagoma sanjač in babjeveren. Koliko krat sem z odprtimi očmi sanjal tja daleč po gladini Tirenskega morja, pa se mi je v neizmerni daljavi zazdelo, da vidim prihajati mogočno floto, ki pluje s polno paro proti nam in nam prinaša svobodo. Vidiš, to strašno brezdelje, te strašne muke, ta ogabna tatvina človeških življenj in postopno uničevanje telesa in duha, vse to ustvarja v človeku blodnje, ki večkrat mejijo na popolno blaznost." Tako mi je razlagal pred 10 leti svojo zgodbo prijatelj Ante.

Vem, da so ga prvi dan po prihodu v Ljubljano Lahi zopet zaprli. Mogoče so ga zopet odpeljali na Lipari, mogoče so se njegove sanje od takrat sedaj uresničile... Želim mu to iz dna srca.

Lipari... To je ena izmed postaj križevega pota slovenskega naroda v Primorju, na njegovi trnjevi poti na goro Kalvarijo, ki mu bo prinesla vstajenje in svobodo.

Lipari... Tu sem so bili nagnani slovenski izobraženci, profesorji, odvetniki, zdravniki, dijaki, duhovniki, pa tudi delavci, kmetje in obrtniki. S težkimi okovi na rokah so prihajali kot resnični mučeniki. Polni ponosa, z dvignjeno glavo in kraško upornostjo v srcih.

Lipari... Tu je pričelo prvo poglavje najnovejše slovenske krvave zgodovine.

Lipari... Prva postaja slovenskega križevega pota in prva postaja osvobojenja in zedinjenja primorskih Slovencev s svojo očetnjo.

# POVOJNA EVROPA

Lastnik in izdajatelj v svetu znane in cenjene revije "The Nineteenth Century and After" je napisal zelo poučen članek o načrtu poveljne politične ureditve Evrope in nanižal nekaj predlogov za trajno zavarovanje miru v svetu. Izvajanja odličnega angleškega pisca, ki s svojo pomembnostjo močno vpliva na angleško javno mnenje, so za razglednost bodočega razvoja v Evropi tako važna, da bodo tudi med našimi čitatelji vzbudila razumljivo pozornost. Zaradi tega prinašamo v izvlečku nekaj najvažnejših misli.

Označba "ravnotežje sil" je v zunanji politiki Velike Britanije zelo priljubljena in pomembna. Ta označba pomeni v angleškem pojmovanju, svobodo in red v Evropi. Poleg tega "ravnotežja" sta mogoči v Evropi samo še dve rešitvi: zaslužnjena Evropa (današnje stanje) ali pa popolno razsulo. Zaradi tega prihaja pisec do zaključka, da je politični cilj Velike Britanije v tej vojni vpostavitve evropskega ravnotežja sil, ki edino prinaša svobodo evropskim narodom in jih obenem varuje pred anarhijo.

V tej zvezi postavlja pisec nekaj stvarnih pogojev za dosego tega cilja. Velika Britanija mora predvsem zagospodariti nad Sredozemljem, da s tem zavaruje glavno dovodno žilo svojega cesarstva in da najde tista območja, ki so za napad na evropsko celino najpripravnejša in s strani osnih sil najmanj zavarovana. Ta prvi cilj je bil po zadnjih vojnih dogodkih v Sredozemlju v glavnem že dosežen.

## TRST, GORICA, ISTRRA - JUGOSLAVIJI

V nadaljnjem se pisec ukvarja z Italijo in pravi med drugim tudi tole:

Italijanska nevarnost pričinja na meji nemške nevarnosti. Samo močna Nemčija lahko potegne Italijo v svoje območje in samo močna Velika Britanija lahko Italijo zopet postavi v vrsto neodvisnih držav v Sredozemlju. Cilj zaveznikov proti Italiji je iztrgati jo čimprej iz nemškega objema. Italijo moramo razorožiti, zapustiti mora Balkan in **prepuštili Istro (s Trstom, Gorico, Reko in Polo) Jugoslaviji**. Italija mora vrniti Grkom njihova otočja. Pantelarijo mora zapustiti iz strateških nujnosti. Izgubila je že Abesinijo. Usodo Libije in Cirenajke bosta soodločevali zahtevka in nujnost britanske sredozemske strategije. To pa še ne pomeni, da bi morala biti Italija popolnoma izključena iz afriškega območja. Italija lahko postane sodelavka Anglije pri razvoju in ureditvi afriške celine. Italijanskemu narodu je treba povedati, da mu je odprta mirna in plodna bodočnost samo ob sodelovanju z zahodnimi demokracijami.

Verujemo, da se Nemci ne bodo tako lahko pomirili z mislijo, da bi Italija prelomila z osjo. Važno pa je, da zabijemo klin med Rim in Berlin in na ta način izzovemo začasno nemško zasedbo apeninskega polotoka. Italijo moramo onespobiti, pri vsem tem pa vendar le narodu omogočiti, da se izogne skupni nesreči z Nemčijo. To je trenutno tudi glavni cilj našega sedanjega nastopa proti Italiji.

## MOČNA, SODOBNO UREJENA JUGOSLAVIJA

**Ravnotežje sil v Evropi in varnost Sredozemlja zahtevata močno in zedinjeno, četudi morebiti decentralizirano Jugoslavijo**, ki bi razpolagala s pomorskimi oporišči in krepko mornarico za vspešni nadzor Jadrana.

Nezedinjena Jugoslavija v neki namišljeni podonavski federaciji, v kateri bi Beograd in Zagreb bila ločeni prestolnici dveh ločenih državnih tvoreb, bi pomenila novo nesrečo in temno bodočnost. Nekateri še vedno žalujejo nad razpadom Avstrije, ki je imela - mimogrede povedano - nekatere dobre ureditve. **Ali razpad Avstrije je bil del postopka, ki je porazil osrednje sile v prvi svetovni vojni. Ponovna vpostavitve avstroogrskega cesarstva v kakršni koli obliki bi vodila k ožvjljenju nemškega pohlepa in bi zopet postavila Nemce za gospodarje Evrope.**

Ravnotežje sil v Evropi in varnost Sredozemlja zahtevata, da pride staro načelo: **BALKAN BALKANSKIM NARODOM** končno do svoje popolne veljave. Če bodo balkanski narodi zedinjeni in močni, bo jugovzhodni evropski red trajno vpostavljen in balkanski sod smodnika za vedno odstranjen. Če pa tega ne bo, bo evropski red še nadalje ogražen, ker bodo velesile kakor v preteklosti snubile posamezne balkanske države za svoje politične cilje in tako zopet pretresale celotni evropski mir. Nemci bi v takem slučaju iskali novih prilik za tretjo svetovno vojno. Iskreno, je treba povedati vsemu svetu, da bodo balkanski narodi medsebojno trdno povezani le v senci britanske pomorske sile. Balkan nima industrijskih središč, s katerimi bi lahko vzdrževal krepko vojno mornarico, zato bi morali Jugoslavija in Grčija pri pogojih za premirje z Italijo dobiti znaten del italjske mornarice in letalstva. Če bodo jugoslovanska notranja vprašanja s strani beograjske vlade zadovoljivo rešena, v kar ne dvomimo, bodo balkanski narodi zedinjeni in mir po drugi svetovni vojni bo v resnici dobljen. S tem pa bodo tudi vsi glavni vzroki oboroženih nesporazumov v Evropi za vedno odstranjeni.

## SREDNJA EVROPA - NEMŠKA TEŽNJA

Načrt, ki je znan pod imenom "Srednja Evropa" mora enkrat za vselej - v koš. To so nemške težnje. Kakršna koli politična, gospodarska ali strateška medsebojna povezanost držav v obliki še tako rahle federacije pod imenom neke "Srednje Evrope" ne bi mogla nikdar predstavljati solidnega obrambnega zidu proti stalnemu motilcu svetovnega miru, pač pa bi to bila samo predsoba za ponovni nemški vstop na Bližnji in Srednji vzhod. Načrt "Srednje Evrope" je ravno tako neuporaben, kakor ponovitev in ožvjljenje avstro-ogrske države, ki se je narodi v Srednji Evropi spominjajo z največjim odporom in gnevom v srcu. Ravno tako odpade tudi vsak načrt "Vzhodne Evrope", ker bi tudi tak načrt v kolikor je političnega in ne samo zemljepisnega značaja - nemška tvorba.

Ruska zahodna meja je najdaljša črta, ki deli Evropo. Od te črte proti zapadu je en svet in od nje proti vzhodu leži popolnoma drugi svet. Vzhodna

Evropa ni niti politična, niti gospodarska, niti kulturna in niti verska enota. Vzhodna Evropa s Poljsko, baltičskimi državami, Belo Rusijo in Ukrajino je že v naprej odrejeno polje nemške imperialistične pohotnosti. Vzhodna Evropa je bila za Nemce vedno samo bogata nemška kolonija.

### SREDNJA ZONA

Vravnatežena Evropa, ki ne bi smela biti pod oblastjo nobene velesile, niti plen medsebojne borbe več velesil, išče novo rešitev v prostoru med Baltičkim in Egejskim morjem. Ta rešitev mora biti zares čisto evropska in kot taka v popolnem soglasju z narodno neodvisnostjo vseh evropskih držav, velikih in majhnih. Taka rešitev, ki bi jo imenovali n. pr. "Srednja zona" (Middle Zone) bi medsebojno povezala: Estonijo, Latvijo, Litvo, Poljsko, Češko slovaško, Romunijo, Madjarsko, Jugoslavijo, Bolgarijo, Albanijo, Grčijo in morebiti tudi Avstrijo, ki pa je ne smatramo za življensko važno tvorbo.

Velika Britanija je obvezana ponovno vpostaviti neodvisnost vseh zavezniških držav, ki so padle pod kopiti nemskega hlastanja po Evropi. Ne bi bilo politično pametno še manj pa častno, če bi se take obveze omalovaževale. Še več, take obveze bi morale veljati celo za države, ki so bile zaslužnjene ne glede na to, ali so zaveznice ali ne, Romunija n. pr. in Bolgarija. Seveda je pri tem največja opreznost neobhodno potrebna. Ta opreznost zlasti popravlja meje ne samo po narodnostnih, pač pa tudi po strateških načelih v korist zaveznikov in v škodo nemških podreptnikov. Na ta način bo druga svetovna vojna res zadnja. Noben narod, pa naj si bo prijateljski, sovraženi ali nevtralen, ki je užival narodno svobodo pred zasedbo Avstrije - to je namreč stvarni začetek druge svetovne vojne - ne bi smel izgubiti svoje neodvisnosti. Življenske važnosti je za Veliko Britanijo, da zavaruje neodvisnost vseh evropskih narodov, tudi tistih, ki so jih večkrat - tudi po krivici - imenovali kot "male narode". Male narode so pogostokrat obravnavali kot nadlego, ali jasno je, da vodi zatiranje malih narodov do nemoralnega povečanja velesil. Prispevek malih narodov k civiliziranemu življenju Evrope je v nasprotju s takim omalovaževanjem, naravnost ogromen. Evropa ne bi bila Evropa brez njih. Ti narodi stoje - kakor Anglija - med Evropo in trinoštvom oziroma razsulom.

Srednja zona zahteva neodvisno Poljsko z boljšimi strateškimi mejami, kakršne pa so bile one pred septembrom 1939 in z obalo, ki bo omogočila Poljski, da zavzame važno mesto kot pomorska sila. Poljska bi bila glavna sila v delu, ki ga imenujemo SEVERNO SKUPINO SREDNJE ZONE s prestolico v Varšavi.

Češkoslovaška bi bila glavna sila v osrednji skupini, ki bi jo tvorile z njo še Avstrija in Madjarska. Glavna naloga Češkoslovaške bi bila izstreljenje pangermanizma v Avstriji in revizionizma na Madjarskem.

Balkanski narodi bi sestavljali JUŽNO SKUPINO POD VODSTVOM JUGOSLAVIJE. Grčije ne moremo smatrati kot čisto balkanske države, ker ima poseben položaj kot sredozemska sila. Velika Britanija bi morala z njo ustvariti trajno zvezo.

### IDEALNA REŠITEV

Srednjo zono postavlja pisec kot temelj bodočega evropskega in svetovnega miru. Pri tem posebno dokazuje, da bi povezanost držav Srednje zone enkrat za vselej ustavila nemški pritisk proti vzhodu in odstranila sploh nemško nevarnost. Nemčija ne more ogražati zahodne Evrope, dokler je njen hrbet obdan z državami Srednje zone in dokler se ni polastila njihovih sredstev. Zavedati se moramo, da bi Nemčija ponovno postala gospodar Evrope, če bi bila enkrat gospodar vzhoda. Če Nemčija ne bi bila pregnana iz Rusije in Srednje zone bi prav za prav to vojno dobila, ne glede na to, kako bi se dogodki razvijali na zahodu.

Srednja zona bi za trajno zavarovala Rusijo. To pa samo v primeru, če bi se države, ki leže na tem



prostoru, čvrsto povezale med seboj. Srednja zona je edini mogoč temelj za sodelovanje Anglije in Rusije po vojni. V varnosti Srednje zone bosta Anglija in Rusija našli obenem tudi svojo lastno varnost. Obe državi imata skupni in celo življenjski interes, da postavita to zono, jo podpirata in branita.

Pisec zaključuje svoj zanimivi članek s podrobno razčlenbo pangermanske nevarnosti, ki nam je iz zgodovine dobro znana in prihaja do zaključka, da je edina rešitev trajnega miru v Evropi in v svetu vpostavitev obrambnega zidu od Baltiškega do Egejskega morja.

## Veliki ruski uspehi na vzhodnem bojišču

Velika letošnja nemška poletna ofenziva na ruski fronti se je kaj hitro spremenila v nevarne nemške poraze, ki so sledili kar po vrsti drug za drugim. V orjaškem naskoku so ruske čete zavzele Harjkov. Mesto je že četrtrič spremenilo gospodarja. Harjkov v ruskih rokah resno ogroža nemške sile vzhodno od Dnjepra. Rusom je več ali manj s tem odprta pot proti Krasnogradu in Poltavi. V Harjkovu se križa šest železniških prog, ki vodijo proti jugu Rusije. Nemško vrhovno poveljstvo se je dobro zavedalo nevarnosti, ki čaka nemške armade in je zato povsem razumljivo Hitlerjevo povelje, da je treba držati mesto za vsako ceno. Več močnih nemških protinapadov samo potrjuje resnost Hitlerjevega naročila. Vendar so bili vsi ti napadi gladko odbiti. Rusi so udrli že nad 130 kilometrov v notranjost Ukrajine. Nevtralni vojaški opazovalci pravijo, da bodo vse nemške armade na jugu obkoljene, če se Rusom posreči še nadalje goniti Nemce in zlasti še, če razpolagajo z zadostnimi rezervami v vojaštvu in materijalu.

Sami Nemci priznavajo, da je padec Harjkova močan udarec nemški strategiji na vzhodnem bojišču. Zanimivo je, da je berlinski radio posebno podčrtal, da so Nemci pred svojim odhodom uničili vse inštalacije in težko orožje. To je dovolj jasen dokaz, da niso imeli niti sredstev niti časa, da bi te dragocene naprave rešili. Druga nič manj zanimiva nemška trditev pravi, da Harjkov nima nobene vrednosti za nemško preskrbo, kar jasno pove, da so bile vse železniške zveze že pred padcem mesta v ruskih rokah. Čisto nekaj drugega je lansko leto v "Frankfurter Zeitung," ko je dejal, da pomeni nemško zavzetje Harjkova tudi že gotovo nemško zmago.

Severno od Harjkova Rusi ogražajo mesto Šumi.



Verjetno je, da bo mesto že v nekaj dneh v ruskih rokah. S tem pa se bodo ruski topovi zelo močno približali Dnjeperskem bojišču, ki je verjetno prvi cilj sedanje ruske ofenzive.

Tudi na jugovzhodu pri Vorosilovgradu so Rusi zmagovito predrli nemško bojno črto, kar pomeni, da bodo Nemce dražili na vseh delih ogromnega bojišča, kar ima lahko katastrofalne posledice za vso nemško vzhodno obrambo.

Nemci so v veliki zadregi s človeškim materijalom. Zavezniki krepko pritiskajo z živčno vojno in sklepi konference v Kanadi vznemirjajo Nemce na vsej njihovi ogromni fronti. Kjer koli bodo zavezniki udarili, povsod bo treba priskočiti na pomoč. Ali pa bo ta pomoč zadostna in pravočasna, je še veliko vprašanje. Posebnih sladkosti v bodočih tednih se Nemci v resnici nimajo nadejati.

# DETEKTIV JANEZ FIRBEC

## PRVI POLOM

Peter Firbec je drvel s svojim osemcilindrskim Fordom skozi cvetoče poletje. Svet je hitel mimo v vsem svojem razkošju. Krepki ameriški konji so divje rezgetali v odličnem motorju in požirali kilometre, da je bilo veselje. Skozi doline in čez strme klance se je vozilo prelivalo z nezmanjšano hitrostjo.

Nenadoma so zacvilile zavore. Kolesje je zastokalo, obroči so podršeli; močan pretres - in vozilo se je ustavilo. Dobre tri metre pred njim je stala sivoumazana predpotopna avtomobilska barka. Zraven nje sta kričala in se prepirala dva možakarja, oblečena v usnjate jopiče.

Peter Firbec se je hotel izogniti zapreki in zavpil nad dvojico: "Umaknita vajino karijolo na stran! Ojstri ovinek zapira preglednost na dvajset metrov. Prihodnje vozilo bo vse skupaj pomedlo v grapo!"

Kar samo od sebe je sivo vozilo pričelo polzeti nazaj in še predno se ga je mogel Peter izogniti, se je postavilo naravnost povprek ceste.

"Bodite tako prijazni in pomagajte nama! Motor je odpovedal, ali v treh bomo voz že umaknili na stran ceste."

Peter je naglo skočil iz svojega Forda in poprijel umazano avtomobilsko zapreko na zadnji strani. "Stoj, stoj!" je zakričal, ko je začutil, da ga pritiska vsa teža polzečega voza.

"Zavorite, ker ga ne morem več zadržati!" S hrbotom se je Peter uprl v voz in obe peti zasadil v rušo strmega nasipa. Tako je vztrajal polno minuto ne da bi pritisk količkaj popustil "Kaj ne moreta zavoriti?" je ponovno zavpil, ko je začutil, da ne bo mogel več dolgo izdržati pritiska.

"Samo še trenotek, gospod Peter Firbec", je zaklical eden obeh možakarjev, "stvar bo takoj v redu!"

Peter Firbec je ravno premišljal, kako da ga poznata možakarja, ki ju še živ dan ni videl, ko je zaslišal svojevrsten ropot. Le predobro je poznal veselo rezgetanje svojih Amerikancev, da ne bi mogel takoj uganiti, da je nekdo štartal z njegovim Fordom. Komaj pa se mu je ta misel izmotala v možganih, ko je začul isti glas: "Iskrena hvala, gospod Peter Firbec, za vašo pomoč in izborna vozilo!"

V istem trenotku je njegov Ford že oddrvel z obema ne-povablencema.

Peter se je poskušal rešiti neprijetnega objema. Kakor hitro pa je le malo popustil, je pričel voz polzeti. Z neko nerazumljivo hladnokrvnostjo je hitro ugotovil, da je obsoben zdržati v tem prav nič zavirljivem položaju, dokler ne pride pomoč. Najponižnejša želja, da bi se sprostil vražjega pritiska, je takoj povečala nevarnost, da ga bo voz podrl in razmesarjenega pognal po nasipu navzdol. Vsak izmik je bil nemogoč.

Pa še druga nevarnost mu je pretila. Že prej, ko je zavil iz ovinka, je komaj zaustavil svoje vozilo pred zapreko, ki se je ni mogel izogniti. Če sedaj pridrvi vozač, ki ima dovolj prisotnosti duha, bo guljaž gotov.

V bližini desnega stopala je Peter opazil debel kamen. Če bi se mu posrečilo zvaliti ga pod eno kolo, bi le tvegati izvleči se iz smešno-tragične drže, v katero sta ga tako imenitno vpregla oba neznanca. Kakor hitro pa je Peter le za milimeter poskušal premakniti stopalo, je ugotovil, da mu moči pojemajo. Vozilo je trepetalo ravno tako močno kot njegovi kolena.

Od daleč je zaslišal ropotanje motorja. S strahom je ugotovil smer, od koder je prihajalo motorno vozilo. Sedaj bo vsega konec. Peter je junaško zamižal in čakal. Vsako sekundo glasneje se je bližala nesreča...

Zavore so silovito zajokale. Divji glasovi so se lomili vsenavprek. Zagrljen moški glas je kričal: "Kakšnega vraga pa uganjate tu?"

Peter Firbec je z nemalim začudenjem spoznal, da je namesto nesreče prišla rešitev. Zaklical je in se pri tem prepričal, kako slaboten glasec mu uhaja iz grla: "Pomagajte! Zavorite voz!"

Razločno je slišal, kako so se odprla vrata. Nekaj naglih skokov in pred njim je stal tujec: "Kaj ste znoreli?"

"Še ne, ampak najprej prosim zategnite zavore, če ne me bo ta presneta karijola pohodila!"

Tujec se je vzpel v sivoumazano vozilo in zategnil ročno zavoro. Nato se je vrnil k Petru, potegnil kamen pod

kolo in dejal medtem, ko mu je prožil desnico: "Voz stoji trdno, le gor!"

Ko se je Peter rešil strašnega pritiska in se poskušal povzpeti na cesto, je z vso silo telebnil na zeleno rušo. Tako do kraja je bil izčrpan. Ves vrtoglav se je končno priplazil na cesto. V tem pa ga je presenetil zvonec ženski glasec: "Ja, gospod Peter, kaj pa počenjate? Kako pa izgledate, za božjo voljo?"

Operetna pevka, s katero je Peter večkrat ponočeval, ga je napol pomilovalno in napol posmehljivo občudovala, nato pa je planila iz svojega vozila in ga prijala pod pazduho, čeravno se je Peter branil.

"Gospodična, kam ste namenjeni? Ali bi mi hoteli posoditi avto? Ali bi hoteli z menoj za dvema avtomobilskima roparjema? Ali imate toliko časa?"

"Ja, gospod Peter, ampak to je vendar malo preveč vprašanj naenkrat," je odgovorila smehljaje, ga potegnila k sebi in nadaljevala: "Pridite, moj voz vam je na razpolago, časa imam na pretek."

Peter je najprej zlezal v sivoumazano vozilo in preizkusil motor. "Lopova sta dejala, da je motor pokvarjen", je godrnjal sam s seboj. Potem je previdno in s precejšnjim trudom spravil vozilo na cesto in od tam na bližnji travnik Zaklenil je motor in voz, nato pa se je vrnil k avtu simpatične pevke. Njen spremljevalec je bil eden izmed njenih tovarišev, ki je bil takoj pripravljen za pogon na oba tolovaja.

Peter se je vsedel za volan in z največjo hitrostjo oddrvel. Bele vasice so hitele mimo njih. Od časa do časa je Peter stopiral vozilo in spraševal kmečke ljudi o svojem osemcilindrskem vozu in o obeh v usnjate jopiče oblečenih potnikih. Šele po preteku dobre pol ure so našli prvo sled.

Kmetje so jim odgovarjali: "Pred desetimi minutami je voz dirjal tod mimo. Pred osmimi minutami. Pred petimi..."

Zavili so v stransko cesto, ki naj bi znatno skrajšala pot njihovega cilja. Ko pa so zopet pridrveli na glavno cesto in spraševali za beguncima, je bila vsaka sled izgubljena. Peter odgovorom ni hotel verjeti in je drvel dalje. Pomahal je avtomobilistu, ki mu je prihajal nasproti. Ali tudi od njega ni mogel ničesar zvedeti, zato je divjal dalje. Komaj dve minuti za tem je zaslišal za seboj divje hupanje. Še predno se je zavedel in umaknil na predpisano stran, je švignil mimo njih - njegov Ford. V notranjosti je opazil oba avtomobilska tatova ki sta se mu škodoželjno smejala. V tem trenotku pa je opazil tudi nekaj, kar mu je stisnilo srce in mu pognalo kri v glavo. V trenotku, ko je Ford zavil izpred avtomobila pevke, je eden izmed roparjev iztresel vrečo razbite steklovine na cesto. Peter je kot v sanjah zaslišal cvenketanje in drobljenje stekla. Z vso hitrostjo je pritisnil na obe zavori, da bi se izognil nesreči, ali je bilo že prepozno. Neka peklenska sila je divje zaplesala z vozilom, iz obeh sprednjih preluknjanih obročev je cvilil sproščeni zrak. Pevko in njegovega tovariša je vrglo narazen, k sreči pa je v naslednjem trenotku voz obstal.

Medtem je Ford izginil za ovinkom in Peter je obema spremljevalcema v podrobnostih popisal vso dogodivščino z neznancema, v kolikor mu je pač bila znana. Niti sanjalo pa se mu ni, da imata oba roparja za seboj tudi še druge zločine.

Na nadaljne zasledovanje ni bilo mogoče več misliti.

\*\*\*

Z za silo zakrpanimi obroči so zasledovalci končno prispele v bližnje mesto, kjer so izročili vozilo najbližji mehanični delavnici. Ko so peš prispeli do prvega hotela, da bi se okrepčali in odpočili, je Peter opazil v bližini kolodvora pod košatim kostanjem svoj avto. Nekaj ročnih poizkusov je zadostovalo, da se je prepričal, da je vozilo v najboljšem redu. Na dnu voza sta ležala oba usnjata jopiča, najbrž za spomin in zahvalo lastniku za prijetno vožnjo. O beguncih ni bilo sledu.

Prirodni detektivski nagon je Petra Firbea spravil na kolodvor in po dveh minutah je pri blagajni zvedel, da sta oba neznanca z brzovlakom odpotovala pred petimi minutami. Vozne listke sta vzela do Milana. Že v nekaj minutah

bosta zapustila švicarsko ozemlje, na katerem se je v tem trenutku mudil Peter Firbec.

Peter Firbec ni bil poklicni detektiv. Njegov oče je bil bogat grajščak nekje na Slovenskem in Peter sam ni vedel kako bi očetovo premoženje olajšal. Po končanih študijah se je potepal po svetu, ker je smatral, da je za kmetovanje pozneje še časa dovolj. Golo lenuharjenje mu ni bilo všeč, ker pa je v dijaški dobi z izrednim užitekombrebiral kriminalne romane in gledal detektivske filme, se je zelo rad kot amater ukvarjal z zasledovanji zločincev. Domači policiji je večkrat napravil lepe usluge in tudi v svetu je bil znan kot dober detektivski amater.

Pet minut za tem je Peter Firbec stal pred policijskim upravnikom. Ta ga je že poznal.

"Kaj pravite k velikemu vlomu v Curihu?" S temi besedami je upravnik pozdravil Petra.

"V Curihu? Ravno prihajam od tam in nisem ničesar slišal."

"To vam rad verjamem. Pred eno uro so sredi belega dne vlomili v eno prvih tamkajšnjih zlatarnic. Tatovi so pobrali vrednosti za 300000 frankov, ukradli so istočasno sivo pobarvan avto, ki je stal pred vhodom in z njim izginili brez sledu. Vsa švicarska policija je na nogah, vendar dosedaj niso našli še nobene sledi."

Peter se je smehljaj in dejal:

"Iskanje avtomobila vam lahko pojasnim, siva karjola

stoji na travniku med Curihom in Lucernom in čaka, da se je nekdo usmili."

Policijski upravnik je napravil precej podolgovat obraz, Peter pa je nadaljeval:

"Za tiralico vam lahko postrežem z naslednjimi podatki: Sta tu dva prefrigana falota, oba gladko obrita, eden je črn, drugi svetlo kostanjast, oba srednje velikosti."

Policijski upravnik je začudeno ogledoval Petra, še bolj pa je bil presenečen, ko mu je Peter postregel še z naslednjimi nasveti:

"Zelo pametno storite, gospod upravnik, če strogo zastražite progo S.Gotharda. Oba sta tu vstopila v milanski brzec in bosta poskušala doseči mejo čimprej. Mogoče pa je tudi, da bosta med potjo izstopila v domnevi, da sem uganil kam sta namenjena."

Policijski upravnik je zagrabil za telefonsko slušalko in pričel telefonirati na vse strani, še predno je pri Petru poizvedoval, od kje ima vse te podrobnosti. Čez četrte ure je upravnik končno vzdihnil: "Hvala Bogu, storil sem vse, da falota ujamemo. Če pa pomislim, da sta tu v našem mestu vstopila v vlak, bi človek znorel..."

Peter mu je podrobno razložil, kako je spoznal oba falota, nato pa se je poslovil.

"Ali se vrnete v Curih?" je vprašal upravnik.

Peter je malo premislil. Potem pa je dejal: "Ne! Skrbite, prosim za moje vozilo. Odpotujem proti jugu."

## Sto tisoč zlatih mark za Dražo Mihajlovića

Ameriški senator James Davis je izjavil, da so jugoslovanski uporniki potopili na Donavi dva remorkerja in 12 cistern z bencinom. Pri tem je ameriški senator povedal, da podobna junaška dela Jugoslovanov znatno doprinašajo k Hitlerjevemu porazu. Senator James Davis je v nadaljem naštel celo vrsto drugih junaških podvigov v Srbiji in drugih krajih Jugoslavije. Povedal je tudi, da je Jugoslavija 1.1941 dala na razpolago zaveznikom 55 trgovskih ladij s skupno tonažo 306.000 ton.

Te izjave odličnega ameriškega državnika nam jasno povedo, zakaj se je morala v Londonu sestaviti nova jugoslovanska vlada, katere naloga je združiti vse jugoslovanske sile doma in v tujini, da bi se mogla osvoboditev Jugoslavije izvršiti čimprej in čim uspešneje.

Draža Mihajlović in njegovi četniki povzročajo Nemcem in Lahom velike težave. Pred nekaj tedni so Nemci poročali, da je Draža zbežal iz Jugoslavije in da so okupatorske čete popolnoma uničile vsak odpor v Jugoslaviji. Sedaj pa so ga Nemci zopet našli, seveda na domačem ozemlju. Prav za prav ga niso našli, pač pa ga iščejo z vso vnetostjo in kakor je to pri njih navada s podkupovanjem. Nemški general Bader, ki je poveljnik nemških čet v Srbiji, je razpisal nagrado 100.000 zlatih mark tistemu, ki bi Nemcem izročil junaškega generala Nemcem živega ali mrtvega. Sto tisoč nemških zlatih mark je toliko kakor 22.500 egiptskih funtov. Nemci dajejo zanj zlato in to ogromno vsoto zlata, kar pomeni, da jim je Draža vreden zlata. Tudi nam in naši nesrečni domovini. Tudi zaveznikom in vsem onim, ki poskušajo včasih njegove zasluge zmanjšati ali jih celo postavljati v nič.

Junaški domoljub general Draža Mihajlović je s svojim delom vstopil že v epsko pesnitev in v zgodovino svojega naroda. To je v tej vojni tudi edinstveni slučaj, da vojni minister okupirane države osebno vodi operacije v svoji zemlji. Ta svojevrstni minister, ki je zamenjal ministrsko palačo z

gozdno kolibo, je pač dovolj zgovoren simbol svojega trpečega in zaslužjenega naroda. Ta gorski človek bi moral biti nam vsem v zgled in ravnanje. To je graditelj Jugoslavije.

Nobeno junaštvo ni, če podiraš in rušiš, nobeno junaštvo ni to, če vnašaš v lastne vrste podpihovanja in razdor, nobeno junaštvo to ni, če napihuješ zavestno in pri zdravi pameti stvari, o katerih si v srcu prepričan - če si pošten - da niso take, kakor pa jih predstavljaš sam sebi in drugemu svetu. Veruj, da Draža ni tak in njegovi borci, pa tudi vsi ostali, ki nosijo puško v roki in hrabrost v poštemem srcu niso taki.

Posnemajmo Dražo in vse one, ki so danes v gorah in po gozdovih po sveji Jugoslaviji, pa naj pripadajo kateri koli skupini, v njihovem delu, njihovi širokogrudnosti, plemenitosti, idealizmu in poštenju. Posnemajmo jih in spokorimo se! Bodimo si bratje, brez zavisti in hudih misli!

Te zadnje misli nam prihajajo na misel v trenutku, ko se Nemci tresejo pred zasluženim maščevanjem vseh Jugoslovanov, ki morajo biti brezpogojno trdni in v bratstvu povezani za vse tiste podvige, ki jih čakajo. V tem nam Bog pomagaj!

**UPRAVA "BAZOVICE" NUJNO POTREBUJE** naslednje stare številke "Bazovice": 38/39, 40, in 41/42. Prosimo naše čitatelje, da pregledajo svoje morebitne zaloge in nam te številke prepustijo. Uprava se vsem že vnaprej iskreno zahvaljuje!

**DA BI UGODILI** številnim prošnjam naših čitateljev po pripovedovalnem čtivu v "Bazovici," smo z današnjo številko pričeli priobčevati povest o detektivu Firbeu, ki se bo nadaljevala v zaključenih odlomkih. Roman "Knez Serebrjani" bo v "Šotorski knjižnici" v kratkem končan. Pozneje bomo tam objavljali kratke črtice, povesti in novele.

## Trpod latnika

**PODVIGI UPORNIKOV ZAVZEMAJO ČEDALJE VEČJI OBSEG.** Švicarski listi poročajo, da se je uporniško gibanje v Julijski Krajini močno razširilo po padcu Mussolinija in fašizma. Zlasti močno je gibanje na zahodnem delu kraške planote. Močna skupina četnikov, ki deluje okrog Doberdobškega jezera je v začetku avgusta na več mestih porušila železniško progo Trst-Podbrdo. - V tržiški ladjedelnici so neznani storilci podtaknili požar v delavnicah "Cant". Pri tem je bilo uničenega mnogo gradiva za izdelavo letal. Četniško delovanje na Nanosu se je v zadnjem času močno okrepiło. Pred 14 dnevi so uporniki napadli municijsko skladišče pri Ajdovščini, uspehi pa niso še znani. Švicarski listi poročajo tudi o živahnem delovanju upornikov na ozemlju Ljubljanske pokrajine. Zlasti navajajo številne atentate na železniške proge in napade na manjše laške garnizije. Pri tem povdarjajo, da je italijanska okupacijska vojska v teh krajih močno demoralizirana in je dezertiranje vojakov zavzeło že tak obseg, da so bili Lahi primorani zamenjati nekatere polke z novimi formacijami. V zadnjem času opažajo tudi nervozno premikanje italijanskih čet po vsej slovenski deželi.

**PRAVICA ZMAGUJE.** Švicarski listi poročajo, da je bil v Milanu aretiran Vito Mussolini, nečak pognanega dučaja. Vojaško sodišče ga je obsodilo na smrt, nakar so ga ustrelili na milanskem nogometnem igrišču. - "Stefani" poroča, da je bil 23. avgusta v Fregone pri Rimu ubit bivši generalni tajnik fašistovske stranke Ettore Mutti. Ubili so ga karabinerji, ko je poskušal bežati. Generalni tajnik stranke je bil od 1.1924 do 1. 1940. - Grof Aleksander Frontoni, član fašistovskega direktorija se je pred nekaj dnevi ustrelil. Italijanski listi poročajo skoro iz vseh večjih krajev Italije o številnih samomorih krajevnih fašistovskih diktatorčkov. Pri tem listi povdarjajo, da tudi o bivšem ljubljanskem visokem komisarju Grazioliju že več tednov ni nobenega sledu. O usodi Mussolinija krožijo najrazličnejše vesti. Tako med drugimi tudi vest, da je bil pri nekem spopadu ranjen in da je sedaj interniran v bližini Rima.

**VELIKA NERVOZNOST NA HRVAŠKEM.** Paveličev razbojniški režim kaže v zadnjih tednih veliko nervozo. Zagrebški uradni list priobčuje ogromno število ukazov z zakonsko močjo, ki drug drugega pobijajo. Za zločine, ki so jih 1.1941. vršili ustaši, posebno po Bosni in Hercegovini je bilo nekaj ustašev tudi obsojenih. Sedaj so te zločince izpustili in jih uvrstili v ustaške bataljone. Pavelič stalno plakatira po Zagrebu in ostalih mestih proglašuje, v katerih prosjači, moleduje in tudi preti vsem tistim, ki "še nočejo sprejeti ustaškega evangelija." Posebno številni plakati pozivajo zelene kadrovice, naj se vrnejo domov, ker da se jim ne bo nič zgodilo, če se bodo javili oblastem do 24. avgusta. Tudi med prebivalstvom narašča vznemirjenje. Pravijo, da so šli nekateri zmernejši ustaši na Slovaško in Češko, da bi se tamkaj domenili glede bodoče usode Hrvatov. Na Češkem in Slovaškem pa so jih

negostoljubno zavrnilo in jim svetovali naj svojo bodočnost vključijo v bodočnost Beograda.

**MADJARI PROSIJAČIJO.** Listi poročajo, da sta Velika Britanija in Amerika odgovorili na posredovanje Vatikana glede proglašitve Rima kot odprtega mesta deloma povoljno. Obe vladi sta obrazložili pri tem točne pogoje, katerih izpolnitev bo nadzirala Švica. Rimski radio je že nekaj dni s posebnim povdarkom naglašal, da so zavezniška letala preletala Rim, da pa protiletalsko italijansko topništvo ni reagiralo. S tem hoče Badoglio povedati zaveznikom da je Rim v resnici že odprto mesto. Vse te vesti so Madjare opogumile in so sedaj njihovi listi pričeli ne veliko razpravljati o tem, da bi kazalo vse prestolice proglašiti za odprta mesta. Madjarskim naslednikom Hunov se tresejo hlače pred bodočnostjo. To prav radi verujemo. Čudno, da se ti barbarski azijati šele danes spomnijo teh lepih humanitarnih misli. L.1941, ko so v jatah prihajali nad Beograd in s strojnicami kosili po nedolžnem civilnem prebivalstvu jugoslovanske prestolice pa jim take misli niso padle v glavo. Vse naše žrtve bodo maščevane in to z obrestmi vred, na to naj bodo Madjari kar pripravljeni. Pri tem jim nobeno žlahtanje pri zaveznikih ne bo nič pomagalo. Tudi ta ničvredna azijatska rasa mora dobiti po tej vojni nauk, da se ga bo spominjala stoletja.

**NAŠA VLADA JE INTERVENIRALA.** Angleški listi so pred nekaj dnevi poročali, da je jugoslovanska vlada intervenirala pri Vatikanu glede usode 60.000 jugoslovanskih političnih internirancev. Izgleda namreč, da so Lahi imeli namen te nesrečneže poslati v Nemčijo. V žicah Velike Britanije je okrog 100.000 laških političnih internirancev, zato imajo zavezniki močno orožje v rokah, da laško nameru preprečijo. Dosedaj nam še ni znan nikak odgovor Vatikana. Pri tej priliki tudi povdarjamo, da nimamo še nobenih zanesljivih vesti o naših civilnih internirancih, ki naj bi jih zavezniki osvobodili v Siciliji. Trudimo se, da bi kaj izvedeli, vendar je treba upoštevati, da so take poizvedbe, ki so z naše strani seveda samo zasebnega značaja, precej težavne. Kakor hitro bomo imeli na razpolago kake zanesljive podatke, bomo javili. Dobro vemo, da je med interniranci veliko število svojcev in znancev, ki so tu med nami. Zato, prosimo, samo malo potrpljenja.

**POIZVEDOVALNI URAD JUGOSL. ODBORA IZ ITALIJE** sporoča, da bo kakor doslej tudi v bodoče takoj pismeno obvestil vse svojce ujetnikov, ki bivajo na ozemlju Srednjega vzhoda. Osebno poizvedovanje v uradu samo zavira delo. Vsi številni naši osvobodenci so točno poučeni, da javijo naslove svojcev in znancev v kolikor so jim znani. Če tega ni, urad sam poišče zainteresirane in jih o vsem obvesti. Zato, prosimo nekoliko potrpljenja. Če kdo potrebuje kakih podatkov, naj se obrne na naš urad ne pa naravnost na oblasti, ki so preobložene z drugim delom in dajejo podatke samo preko našega urada.